

Vergaderjaar 2009–2010

26 448

Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

Nr. 419 HERDRUK¹

¹ Omdat per abuis de vragen tweemaal waren afgedrukt.

² Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Van Gent (GL), Blok (VVD), Van Dijk (CDA), Smeets (PvdA), Omtzigt (CDA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Van Hijum (CDA), Timmer (PvdA), Koşer Kaya (D66), Jonker (CDA), voorzitter, Luijben (SP), Ulenbelt (SP), Ortega-Martijn (CU), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Koppejan (CDA), Van Dijck (PVV), Spekman (PvdA), Vermeij (PvdA), Thieme (PvdD), Lempens (SP), Karabulut (SP), Vos (PvdA) en Meeuwis (VVD).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Sap (GL), De Krom (VVD), Smilde (CDA), Depla (PvdA), Pieper (CDA), Aptroot (VVD), Willemse-van der Ploeg (CDA), Linhard (PvdA), Pechtold (D66), Spies (CDA), Irrgang (SP), De Wit (SP), Cramer (CU), Biskop (CDA), Elias (VVD), Joldersma (CDA), Bosma (PVV), Tang (PvdA), Heerts (PvdA), Ouwehand (PvdD), Gerkens (SP), Gesthuizen (SP), Heijnen (PvdA) en Weekers (VVD).

³ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Blok (VVD), voorzitter, Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Weekers (VVD), Van Haersma Buma (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Haverkamp (CDA), Omtzigt (CDA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Koşer Kaya (D66), Irrgang (SP), Luijben (SP), Kalma (PvdA), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Cramer (CU), Van der Burg (VVD), Van Dijck (PVV), Spekman (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD), Vos (PvdA), Tang (PvdA), Bashir (SP), Sap (GL) en Linhard (PvdA).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Remkes (VVD), Pieper (CDA), Aptroot (VVD), De Vries (CDA), Van Hijum (CDA), Mastwijk (CDA), De Pater-van der Meer (CDA), Elias (VVD), Pechtold (D66), Kant (SP), Ulenbelt (SP), Van der Veen (PvdA), Smilde (CDA), Anker (CU), Nicolai (VVD), De Roon (PVV), Heerts (PvdA), Karabulut (SP), Thieme (PvdD), Roefs (PvdA), Heijnen (PvdA), Van Gerven (SP), Vendrik (GL) en Smeets (PvdA).

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 14 december 2009

Binnen de vaste commissies voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid² en Financiën³ hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de staatssecretaris van Financiën en van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 18 november 2009 inzake het ontwerpbesluit eenduidige loonaangifte (Kamerstuk 26 448, nr. 415), enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De vragen en opmerkingen zijn op 11 december 2009 aan de staatssecretaris van Financiën en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voorgelegd. Bij brief van 14 december 2009 zijn de vragen beantwoord. De vragen en opmerkingen en de daarop gegeven antwoorden, voorzien van een inleiding, zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Jonker

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Blok

De griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Esmeijer

INLEIDING VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Alvorens tot beantwoording van de vragen van uw Kamer over te gaan willen wij graag in zijn algemeenheid ingaan op enkele punten betreffende de Eenduidige loonaangifte verder de Eloa. Bij de totstandkoming van de Eloa hebben enkele softwareleveranciers een belangrijke rol gespeeld bij het uitvoeren en evalueren van de pilot in het voorjaar van 2009 en bij de totstandkoming van de specificaties voor Eloa. Wij spreken hiervoor ook op deze plaats onze waardering uit.

Enkele softwareontwikkelaars hebben zich van begin af aan sterk gemaakt voor het handhaven van de correctieberichten. De brief van de softwareleveranciers aan uw Kamer is daar een volgend voorbeeld van. Het handhaven van de correctieberichten houdt echter de instabiliteit en complexiteit van de gegevens in de polisadministratie in stand en daarmee de instabiliteit van de loonaangifteketen als geheel. Dit vormt een belemmering voor een juiste dagloonvaststelling en voor het meervoudig gebruik van de gegevens. Bij de beantwoording van de vragen gaan wij hier dieper op in.

Het belang van Eloa ligt, naast de voordelen die Eloa biedt voor inhoudingsplichtigen en uitvoeringsorganisaties, primair bij de burger. De burger wordt op deze wijze na een eerste uitkeringsaanvraag niet langer geconfronteerd met herzieningen als gevolg van correcties met terugwerkende kracht in zijn loongegevens. Ook zal hij bij raadpleging van zijn loongegevens in de polisadministratie steeds stabiele, ongewijzigde loongegevens zien, ongeacht het moment van raadpleging van die gegevens. Daarnaast worden inhoudingsplichtigen gevrijwaard van uitvraag van gegevens in uitkeringssituaties.

De Eloa vormt een belangrijke stap om te komen tot een stabiele polisadministratie en een stabiele loonaangifteketen. Wij vinden het dan ook belangrijk dat er nu geen verder uitstel meer komt bij de invoering van de Eloa per 1 januari 2011. Het gehele jaar 2010 is dan beschikbaar voor de aanpassing van de salarissoftware en voor de verdere implementatie van de Eenduidige Loonaangifte. Een hernieuwd uitstel gaat ten koste van de voorbereidingstijd voor inhoudingsplichtigen, softwareleveranciers en betrokken uitvoeringsorganisaties.

Een gesprek met de betrokken softwareleveranciers, zoals VNO/NCW voorstelt, oogt op zichzelf sympathiek. Wij hebben dan ook begrip voor dit voorstel. De wederzijdse standpunten zijn de afgelopen tijd echter al uitvoerig gewisseld. Wij hebben niet de verwachting dat een nader gesprek de wederzijdse standpunten nader tot elkaar zal brengen. Ook op inhoudelijke punten zijn er, zoals hierna uit de beantwoording van de vragen blijkt, geen onderwerpen die op dit moment nader overleg noodzakelijk maken. Een nader gesprek zal naar ons oordeel dan ook geen nieuwe gezichtspunten opleveren, alleen een verder uitstel van Eloa bewerkstelligen. De onwenselijkheid daarvan hebben wij eerder aangegeven.

Wij hebben geconstateerd dat de softwareleveranciers in hun brief uitlatingen van individuele medewerkers citeren. Afgezien van de juistheid zijn de uitlatingen gedaan in een informeel overleg, waarvan een softwareleverancier in een ander overleg op zijn manier terugkoppeling doet. In die zin kan hier niet meer waarde aan worden gehecht dan die van een persoonlijke waarneming c.q. interpretatie. We beschouwen de daarop betrekking hebbende vragen hierbij als afgedaan.

I VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het Koninklijk Besluit (KB) ter invoering van de eenduidige loonaangifte. Een beslissing die al vijf keer met een jaar is opgeschoven. Deze leden willen zich ervan vergewissen dat de regering de zaken goed heeft aangepakt en verzoeken de bewindslieden aan te geven;

1

Waarom worden de definitieve specificaties van de eenduidige loonaangifte (ELOA) nu pas in januari gepubliceerd, terwijl toch echt in de derde Nota van Wijziging OFM 2009 stond dat die voor het KB gepubliceerd zouden zijn (Kamerstuk 31 705, nr. 18)?

De specificaties zijn voor de eerste maal gepubliceerd in januari 2009. De publicatie in januari 2010 voorziet, ten opzichte van de publicatie in januari 2009, vooral in een aangescherpte toelichting. Deze aanscherping is gebaseerd op het gebruik van de specificaties en de toelichting gedurende de pilot in april–mei 2009 en is met name gebaseerd op de opmerkingen van de softwareontwikkelaars die aan de pilot hebben deelgenomen.

2

In het Kamerdebat op 24 september 2009 (Kamerstuk 26 448, nr. 414) gaf de staatssecretaris van Financiën aan op de aanbevelingen van het UWV, zoals weergegeven op pagina 24 en 25 van het Evaluatierapport Pilot Eenduidige Loonaangifte, puntsgewijs in te gaan. Kan dit gedaan worden?

In onze brief van 18 november 2009 (Kamerstukken II 2009/10 26 488, nr. 415) zijn wij op de aanbevelingen ingegaan.

3

In haar advies geeft ACTAL aan dat de referteperiode gewijzigd dient te worden. De bewindslieden lijken daar pas later voor te kiezen, waarom? En welke invloed heeft dat op de administratieve lasten?

Dit berust op een misverstand. Wijziging van de referte-periode is eveneens voorzien per 2011. Deze wijziging dient echter op een ander niveau van wetgeving geregeld te worden, dit betreft namelijk wetswijziging. De invoering van de eenduidige loonaangifte wordt geregeld in een koninklijk besluit. De wetswijziging waarmee de referteperiode wordt aangepast is in voorbereiding. Bij de berekening van de vermindering van de administratieve lasten is ook uitgegaan van invoering van de wijziging van de referteperiode per 2011.

4

Meerdere keren is beloofd dat de verzekerde zelf inzicht zou krijgen in zijn verzekeringsgegevens en zo zou kunnen checken. Wanneer wordt dit nu eindelijk eens een keer geregeld na zo vele toezeggingen aan de leden van de CDA-fractie?

In het AO van 24 september 2009 hebben wij toegezegd de Kamer in december 2009 te informeren. De brief om uw Kamer te informeren wordt in de week van 14 december 2009 naar de Kamer gestuurd.

Op 27 november jl. hebben 12 grote software ontwikkelaars een brief aan de Kamer geschreven waarin zij invoering van de ELOA ten stelligste ontraden op basis van een aantal argumenten. Kan puntsgewijs worden ingegaan op hun argumenten?

Oplossingen knelpunten

Volgens de softwareleveranciers zijn geen concrete stappen gezet om de problemen uit de pilot op te lossen. UWV en Belastingdienst hebben onderzoek gedaan om de knelpunten op te lossen door aanpassingen in de loonaangifte. Deze aanpassingen vergden echter een te grote inspanning bij inhoudingsplichtigen in verhouding tot de gevonden oplossing voor de problemen. Daarom is besloten om volgend jaar onderzoek te verrichten naar structurele fouten in (het gebruik van) softwarepakketten en deze vóór 1 januari 2011 op te lossen. Zodat foutsituaties vanaf 1 januari 2011 tot een minimum beperkt blijven. Wij verwachten dit onderzoek per 1 mei 2010 af te kunnen ronden. In de periode tot 1 januari 2011 kunnen inhoudingsplichtigen en software-leveranciers dan maatregelen treffen om betreffende fouten te voorkomen. Wij accepteren graag het aanbod van software-leveranciers om hieraan mee te werken. Door deze opzet blijven de berichtspecificaties zoals ontwikkeld voor de pilot, in stand. Publicatie daarvan met toelichting kan, zoals gepland, plaatsvinden in januari 2010.

Gedurende de voorbereidingen in 2010 wordt de voortgang van de aanpassingen bij de SWO's bewaakt, zodat tijdig het inzicht ontstaat of alle partijen op tijd gereed zijn met de aanpassingen in het kader van Eloa. Daar waar risico's ontstaan ten aanzien van tijdige afronding, zal aangeboden worden om samen met de betreffende SWO naar oplossingen te zoeken.

Verder zal tijdens de voorbereidingsperiode een terugval scenario uitgewerkt worden voor die inhoudingsplichtigen die niet per 1 januari 2011 in staat zijn om volgens de Eloa-systematiek aangifte te doen.

Aansluiting loonadministratie en loonaangiften

Volgens de softwareleveranciers geldt met de Eloa een zwaardere bewijslast voor de aansluiting tussen loonadministratie en loonaangifte; de aansluiting zou aantoonbaar moeten zijn in plaats van aannemelijk gemaakt moeten worden. Als reactie hierop: Eloa heeft geen gevolgen voor de administratie- en bewaarplicht voor inhoudingsplichtigen. Uitgangspunt is dat, net als nu, vanuit de pakketten wordt voorzien in het aantonen van de aansluiting tussen salarisadministratie en loonaangiften. Dit betekent dat de relatie tussen de (gesaldeerde) loonaangifte en de onderliggende mutaties in de salarisadministratie vanuit het pakket inzichtelijk moet kunnen worden gemaakt. Het kan voor pakketleveranciers van loon-over pakketten meer inspanning vergen om de aansluiting aan te kunnen realiseren dan voor pakketleveranciers die gericht zijn op loon-in pakketten. Indien het pakket eenmaal voorziet in de aansluiting, vergt dit geen extra inspanning voor de inhoudingsplichtige. Vanuit de Belastingdienst worden geen vormvereisten gesteld aan de aansluiting, het is aan de inhoudingsplichtige om vast te stellen op welke wijze zij aan de administratie- en bewaarplicht willen en kunnen voldoen.

Fiscaal genietingsmoment

De softwareleveranciers melden dat onduidelijkheid bestaat over de heffingswijze over nabetalings na invoering van Eloa. Tijdens het jaarcongres van de Belastingdienst met softwareleveranciers is de indruk gewekt dat onder Eloa een nieuwe werkwijze zou gelden.

Deze indruk is onjuist. Zoals opgenomen in het evaluatierapport Pilot Eenduidige Loonaangifte, dat op 7 juli jl. aan de Tweede Kamer is aangeboden, wijzigt de berekeningswijze van de loonheffingen niet. De huidige werkwijzen blijven na invoering van de Eloa gelden. In de voorlichting zal hier expliciet aandacht aan worden besteed. Zie ook het antwoord op vraag 4 van de VVD.

Nut en noodzaak Eloa

De softwareleveranciers stellen op verschillende plaatsen vraagtekens bij het nut en de noodzaak van Eloa voor het goed functioneren van de polisadministratie. Zij wijzen daarbij op de kwaliteitsverbeteringen van de loonaangifte-gegevens, bereikt door onder meer het inregelen van controles bij binnenkomst van de loonaangiften. Daarnaast wijzen ze op uitlatingen door UWV tijdens infosessies, dat inmiddels ca. 95% van de uitkeringsgevallen ZW/WW/WIA kan worden afgedaan zonder aanvullende uitvraag.

De beschikbaarheid van de gegevens in de loonaangifteketen is inderdaad verbeterd (de keten werkt!). In dat verband is op de werkgeversbijeenkomsten van UWV in het najaar 2009 meegedeeld, dat bij 90% van de uitkeringsaanvragen polisgegevens beschikbaar zijn voor de dagloonvaststelling. Dat zegt echter niets over de stabiliteit van de polisgegevens. Voor een adequate dagloonvaststelling zijn stabiele gegevens nodig. Dat wil zeggen gegevens die na een eerste dagloonvaststelling niet voortdurend wijziging ondergaan. Wijzigingen achteraf kunnen even zovele wijzigingen van het dagloon betekenen met alle gevolgen van dien voor de uitkeringsgerechtigden. In de huidige situatie kunnen de gegevens van loon-over werkgevers achteraf, zelfs meermaals, wijzigen. Met de Eloa-maatregel wordt deze stabiliteit bereikt, doordat herstel van gegevens niet meer terugwerkt, maar wordt opgenomen in de eerstvolgende loonaangifte. Op dit moment is nog sprake van verschillende grondslagen, afhankelijk of de inhoudingsplichtige correcties terugboekt naar het betreffende tijdvak, dan wel opneemt in het lopende tijdvak. Met de Eloa wordt één en dezelfde grondslag gebruikt voor de dagloonvaststelling. Hierdoor worden de gegevens in de polisadministratie ook eenduidig.

Herstel niet financiële gegevens

Een andere opmerking van softwareleveranciers betreft de inconsistentie van de polisadministratie, omdat enkele niet financiële sleutelgegevens zoals het BSN en al dan niet verzekerd zijn wel met terugwerkende kracht moeten worden hersteld. Dit herstel van de sleutelgegevens is noodzakelijk omdat deze nodig zijn voor het vaststellen van het recht op een uitkering. Door de referentieperiode aan te laten sluiten op de berekeningswijze voor de hoogte van de uitkering, zal de systematiek van salderen van financiële gegevens echter niet leiden tot extra uitvraag.

Optimalisatie polisadministratie

Naast kritiekpunten op de Eloa bevat de brief nog enkele suggesties voor optimalisatie van de polisadministratie. Deze suggesties hebben geen directe relatie met de Eloa. Wij willen deze onderwerpen op hun merites bezien en hierover met de softwareleveranciers in gesprek gaan.

6

Uit bijlage I van de in vraag 5 bedoelde brief (een verslag van overleg BD met SWO's dd 20 oktober 2009) blijkt dat in oktober 2009 er een klankbordgroep bijeen is geweest van software ontwikkelaars (SWO's), Belastingdienst en UVW. Is het waar dat de vertegenwoordiger van het UWV

heeft opgemerkt dat hij, als hij vorig jaar had geweten wat hij nu wist, een andere beslissing had genomen?

De betreffende UWV functionaris is geen deelnemer van het overleg waar het verslag is opgemaakt en was op 20 oktober 2009 derhalve ook niet aanwezig. Overigens verwijzen wij naar onze inleiding.

7

Kan, naar aanleiding van het onder vraag 6 genoemde verslag, commentaar worden gegeven op het volgende: «Naar aanleiding van de terugkoppeling spreken de SWO's hun verbazing uit over het feit dat ondanks de resultaten van de 1e pilot, ELOA toch onveranderd wordt doorgezet.

De resultaten uit de pilot hebben aangetoond dat de Eloa technisch maakbaar en verwerkbaar is. Zowel aan de kant van de SWO's als aan de kant van de Belastingdienst en UWV. De pilot heeft tevens aangetoond dat de belangrijkste afnemers van de gegevens uit de polisadministratie, te weten CBS, de Belastingdienst en UWV kunnen werken met de gegevens.

Verder is men unaniem van mening dat het nergens op lijkt dat er investeringen worden gevraagd van de SWO's zonder dat daar enige verbetering van is te verwachten.

De verbetering die verwacht wordt van de Eloa ligt in de stabiliteit en eenduidigheid van de gegevens in de polisadministratie en vertaalt zich in vermindering van de administratieve lasten door afname van de gegevensuitvraag bij werkgevers en het vervallen van correctieberichten.

De SWO's stellen verbaasd vast dat het streven naar een 100% betrouwbare polisadministratie wordt losgelaten. Het gevolg daarvan is dat er een knijp en piepsysteem ontstaat met extra uitvraag ingeval van een «piep».

Ons is niet duidelijk wat hier precies onder een knijp en piepsysteem wordt verstaan. Natuurlijk is ons streven een zo betrouwbaar mogelijke polisadministratie. In de loonaangifteketen zijn hiertoe de nodige controles ingebouwd. Ook moge duidelijk zijn dat een 100% score op betrouwbaarheid in de dagelijkse praktijk niet mogelijk is. In de gevallen dat de polisadministratie niet juist is, is het in eerste instantie aan de uitkeringsaanvrager om dat aan te tonen.

De vertegenwoordiger van RAET refereert nog eens aan de start van de werkgroep ELOA. Het was de bedoeling dat de Belastingdienst en het UWV in samenspraak met de SWO's ELOA zouden invoeren. De SWO's voelden zich echter al snel niet meer serieus genomen. De vertegenwoordiger van ADP voegt hier aan toe dat vooral het UWV het in die periode volledig liet afweten. De pilot gaf daarentegen wel een goed gevoel, aldus de vertegenwoordiger van RAET. Dat goede gevoel was abrupt verdwenen toen moest worden gerapporteerd aan de Tweede Kamer. Het rapport is opgesteld en naar de Tweede Kamer verzonden zonder dat het met de SWO's is afgestemd. Achteraf is slechts met veel moeite een standpunt van de SWO's in de rapportage opgenomen. Tijdens het vervolg op de pilot (ELOA II) zijn de SWO's volledig genegeerd. De deelnemende SWO's voelen zich tijdens het laatste ELOA II overleg geschoffeerd door sommigen van de projectleiding. De SWO's willen nergens terugzien dat ze zijn betrokken bij de standpuntbepaling rond ELOA. De SWO's melden eensgezind dat ze zich voor de toekomst willen herbezinnen op deelname aan dergelijke werkgroepen. De vertegenwoordiger van CPP zegt te schrikken van de heftige reactie van de SWO's en vraagt zich hardop af waar het bedrijfsleven is. Het is immers het bedrijfsleven dat de rekening van deze hele operatie krijgt gepresenteerd.» De softwareleve-

ranciers voelen zich niet meegenomen in de besluitvorming over Eloa. Zij hadden verwacht meer invloed te hebben in het besluitvormingsproces (in 2008!) en zijn teleurgesteld in de Eloa-wetgeving die nu voorligt. De resultaten van de in april–mei 2009 gehouden pilot zijn geanalyseerd en besproken met de softwareleveranciers. De Belastingdienst en UWV hebben een evaluatierapport opgesteld, waarin een aparte paragraaf is opgenomen met daarin de opvattingen van de participerende softwareleveranciers. Mede op basis van deze opvattingen hebben wij toen besloten te koersen op invoering per 1 januari 2011. Dit is aan uw Kamer gemeld in de brief van 29 mei 2009, Kamerstukken II 2008/09 31705, nr. 20. De teleurstelling geldt zowel het proces van besluitvorming als de uitkomst daarvan. Zij hadden zelf liever één van hun eigen opties als oplossing willen zien. Deze opties leidden echter of niet tot het gewenste resultaat, of zouden leiden tot een nieuwe, nog complexere polisadministratie dan thans het geval is. Wel zijn de softwareleveranciers zo goed als mogelijk meegenomen in de pilot.

Ook zijn, in samenwerking met de softwareontwikkelaars de voorbereidingen gestart voor een implementatietest in februari–maart 2010. Omdat op het gebied van de systematiek geen wijzigingen noodzakelijk waren, is op dit terrein geen verdere afstemming gezocht met de softwareontwikkelaars, anders dan afstemming over de aanpassingen in de toelichting. Ook zal gedurende 2010 in voorbereiding op de implementatie, samengewerkt worden met de software-ontwikkelaars. Zo is onder meer afgesproken om samen met de softwareontwikkelaars de structurele fouten in de verschillende pakketten te onderzoeken en vóór 1 januari 2011 van een oplossing te voorzien.

8

De leden van de CDA-fractie zien nergens een link tussen de uniformering van het loonbegrip en de eenduidige loonaangifte. Toch stelt de regering voor om per 1 januari 2011 het loonbegrip ingrijpend te wijzigen en de loonaangifte tegelijkertijd ook te wijzigen. Hoe verhouden deze twee operaties zich tot elkaar?

Wij merken op dat het om inhoudelijk verschillende onderwerpen gaat. Bij de uniformering van het loonbegrip worden discoördinatiepunten tussen fiscaal loon, loon voor de werknemersverzekeringen en loon voor de inkomens-afhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet weggenomen. Het geüniformeerde loonbegrip wordt de grondslag voor de loonheffingen, waarmee een vereenvoudiging wordt bereikt. De eenduidige loonaangifte is noodzakelijk voor het verkrijgen van stabiele en eenduidige gegevens ten behoeve van de afnemers van de polisadministratie. Uniformering van het loonbegrip en de eenduidige loonaangifte kunnen los van elkaar worden ingevoerd. In het voorjaar van 2010 zal het kabinet een keuze maken, tussen de invoering van het uniforme loonbegrip per 1 januari 2011 of 2012.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de fractie van de PvdA hebben met interesse kennisgenomen van het ontwerpbesluit eenduidige loonaangifte. Vooropgesteld zij dat deze leden de uitvoerbaarheid van de plannen buitengewoon belangrijk vinden; deze leden gaan er dan ook van uit dat de regering bij de uitvoering altijd de spankracht van de betrokken organisaties in haar overweging meeneemt. Graag willen de leden van de PvdA-fractie, mede in dit perspectief, van de regering meer weten over de samenhang van deze kwestie met de uniformering van het loonbegrip. Meer specifiek hebben de leden van de PvdA-fractie in deze fase van de besluitvorming nog de volgende vragen:

Zoals wij zojuist in antwoord op vragen van de leden van de fractie van het CDA hebben opgemerkt, gaat het om inhoudelijk verschillende onderwerpen. Het uniforme loonbegrip zou ook op een ander moment kunnen worden ingevoerd dan de eenduidige loonaangifte. Het is naar onze mening echter goed mogelijk de uniformering van het loonbegrip en de eenduidige loonaangifte tegelijk in te voeren. Het uniforme loonbegrip leidt weliswaar tot belangrijke wijzigingen in de loonadministratie (zoals het vervangen bij de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet van een werkgeversvergoeding door een werkgeversheffing) maar deze zijn goed in de systemen in te bouwen mits de wijzigingen ten minste een half jaar voor de inwerkingtreding bekend zijn. Overigens heeft het ook voordelen als de systemen één keer moeten worden aangepast in plaats van meerdere keren achter elkaar.

1

De staatssecretaris van Financiën merkt op dat de verwachting bestaat dat na 2011 op beperkte schaal het probleem van foutieve loonaangiften zal blijven bestaan. De leden van de PvdA-fractie willen graag weten hoeveel problemen op dit vlak verwacht worden, of de regering streeft naar een foutloos systeem van loonaangifte en wat er wordt ondernomen om daar te komen.

Zie hiervoor het antwoord op vraag 6 van het CDA.

2

De tweede vraag betreft de mogelijke verbetering van correctieberichten; er wordt opgemerkt dat nog heel 2011 de mogelijkheid wordt gezien om een alternatieve werkwijze voor de correcties achteraf te vinden. Waarom is er niet gekozen voor een deadline op 1 januari 2011 (gelijk met de implementatie van de ELOA) voor deze alternatieven?

Tijdens de voorbereidingen is vastgesteld dat de huidige werkwijze voor het corrigeren van gegevens over oude jaren onder de ELOA vermoedelijk eenvoudiger kan en dan meer in lijn kan worden gebracht met de ELOA systematiek voor herstellen van fouten in het lopende kalenderjaar. Aangezien het herstellen van ELOA aangiften met ingang van 1 januari 2012 (één jaar na beoogde invoering van ELOA) een situatie als bedoeld met herstellen over oude jaren behelst, is er voor gekozen om een mogelijk alternatieve werkwijze niet eerder dan 1 januari 2012 in te laten gaan en de tussenliggende periode te gebruiken voor gedegen onderzoek, eventuele wetwijziging en vervolgens de invoering. Tot dan blijven de correctieberichten voor de oude jaren, waaraan de praktijk is gewend, bestaan.

3

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de bewindslieden vinden van de brief van VNO-NCW en MKB-Nederland en de daarin opgenomen punten over de ELOA, verstuurd op 4 december jl.

In de inleiding is reeds ingegaan op de suggestie van VNO/NCW en MKB om in overleg te treden met de softwareleveranciers. Belangrijk ander onderdeel in de reactie van VNO/NCW en MKB betreft de incidentele kosten voor inhoudingsplichtigen en softwareleveranciers. Kennelijk is hier sprake van een misverstand. In het kader van de evaluatie van de pilot zijn cijferingen gemaakt van de totale incidentele en structurele administratieve lasteneffecten. Deze totaalbedragen omvatten de effecten voor inhoudingsplichtigen, inclusief de extra kosten voor de softwareleveranciers. In totaal gaat het hier om een incidentele kostencomponent van € 8,6 miljoen, waartegenover een structurele lastenverlichting staat van € 16,9 miljoen per jaar. Op de inhoudelijke punten van de brief van

VNO-NCW en MKB-Nederland wordt ingegaan bij de beantwoording van de andere kamervragen

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

1

Kan worden toegelicht wat de oplossingen zijn voor de problemen en uitdagingen die er lagen aan de achterkant bij het UWV, waardoor ELOA 2 niet ingevoerd hoeft te worden?

Zie hiervoor het antwoord op vraag 5 van het CDA.

2

Kan uiteengezet worden tegen welke problemen men aanloopt?

Zie hiervoor het antwoord op vraag 5 van het CDA.

3

Kan uiteengezet worden waarom er gekozen is voor dit krappe tijdsplan met betrekking tot de invoering en welke gevolgen dit heeft voor de afstemming tussen de partijen onderling?

Aanvankelijk was de invoering van de Eloa beoogd per 1 januari 2010. Op basis van de resultaten van de pilot is door alle betrokken partijen geconstateerd dat een half jaar voorbereidingstijd een hoger risico met zich mee zou brengen dan verantwoord was. In verband hiermee is besloten om de invoering uit te stellen naar 1 januari 2011. Hierdoor is er een vol jaar voorbereidingstijd voor de invoering voor alle betrokken partijen.

4

Hoe zal binnen ELOA worden omgegaan met het fiscale genietingsmoment?

Wij merken op dat het fiscale genietingsmoment niet wijzigt, met dien verstande dat het niet langer mogelijk is binnen het kalenderjaar nabetaalingen toe te rekenen aan de tijdvakken waarop zij betrekking hebben. Loon wordt genoten op het moment dat het wordt betaald (met inbegrip van de aanvullingen die daarop in artikel 13a van de Wet op de loonbelasting 1964 zijn gegeven, zoals het vorderbaar en inbaar worden van loon) en moet dan op aangifte loonheffingen over het desbetreffende tijdvak worden verantwoord. Zoals in de memorie van toelichting bij Overige fiscale maatregelen 2009 is opgemerkt moeten bij de Eloa fouten in een aangifte loonheffingen over een tijdvak in een lopend kalenderjaar worden hersteld in de eerstvolgende aangifte met betrekking tot dat jaar. Op die manier worden lonen, inhoudingen en afdrachten in totaal juist verantwoord. De inspecteur zal daarover in bonafide situaties geen opmerkingen maken, omdat er dan geen redelijk belang mee is gediend om voor het ene aangiftetijdvak een naheffingsaanslag op te leggen en voor het andere aangiftetijdvak een even grote vermindering te verlenen. Misbruik van de praktische herstelmogelijkheid wordt uiteraard niet getolereerd. Daarop zal de inspecteur met naheffingsaanslagen en beboeting reageren, aldus die memorie van toelichting.

Mogelijk hebben de leden van de fractie van de VVD het oog op de tabeltoepassing bij een nabetaaling met terugwerkende kracht. Deze nabetaaling moet tezamen met de bijbehorende loonheffingen worden verantwoord in de aangifte over het moment van betaling maar zonder dat sprake is van een wijziging in de manier waarop deze loonheffingen worden berekend door werkgevers die een loon-over administratie hebben. Hierover zijn de softwareleveranciers begin dit jaar geïnformeerd, hetgeen is bevestigd in het evaluatierapport Pilot Eenduidige Loonaangifte (blz. 20–21), dat op

7 juli 2009 aan de Tweede Kamer is aangeboden. Gezien het feit dat inhoudingsplichtigen dezelfde werkwijze kunnen blijven hanteren is geen sprake van een lastenverzwaring voor het bedrijfsleven. In de voorlichting zal hier expliciet aandacht aan worden besteed.

5

Wat is de reactie van de bewindslieden op de door RAET aangegeven extreme administratieve lastenverzwaring voor werkgevers?

RAET doelt op de lastenverzwaring als gevolg van het aantonen van de aansluiting tussen salarisadministratie en loonaangiften. De invoering van Eloa heeft echter geen gevolgen voor de administratieve en bewaarplicht welke aan inhoudingsplichtigen is opgedragen. Uitgangspunt is dat, net als nu, vanuit de pakketten wordt voorzien in het aantonen van de aansluiting tussen salarisadministratie en loonaangiften. Zoals bij de beantwoording bij vraag 5 van het CDA is aangegeven zal dit, indien het pakket eenmaal voorziet in de aansluiting, geen extra inspanning vergen voor de inhoudingsplichtige. Wel kan dit voor pakketleveranciers van loon-over pakketten meer inspanning vragen om de aansluiting te realiseren dan voor pakketleveranciers die gericht zijn op loon-in pakketten.

6

Wat is de reactie van de bewindslieden op de stelling dat er op geen enkele manier is aangetoond dat de invoering van ELO zal resulteren in een hogere score correcte vaststellingen?

Zie hiervoor het antwoord op vraag 5 van het CDA.

7

Welke conclusie trekken de bewindslieden uit het feit dat de aanleiding tot de invoering van ELOA is gebaseerd op informatie uit 2006 en 2007, waarin de hele keten nog erg instabiel was?

In de jaren 2006 en 2007 konden de loonaangiftegegevens niet altijd (tijdig) in de polisadministratie worden opgenomen of waren niet of niet tijdig beschikbaar voor gebruik. Dat dit proces nu op orde is zegt niets over de stabiliteit van de gegevens in de keten. Voor stabiele gegevens in de keten is de invoering van Eloa nodig.

8

Zijn de bewindslieden van mening dat de invoering van ELOA leidt tot grote risico's op fouten bij de bepaling van het dagloon voor uitkeringen?

Eloa bewerkstelligt stabiele en eenduidige gegevens en zal een belangrijke bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit van dagloonvaststelling op basis van polisgegevens. Ook zal Eloa bijdragen aan de herkenbaarheid voor de werknemer van het voor de dagloonvaststelling gebruikte loon. Dit loon is immers hetzelfde loon als hij kan raadplegen in de polisadministratie, ongeacht het moment dat hij de loongegevens inziet door middel van het verzekeringsbericht. In bepaalde situaties kan het herstel van een financiële fout in de loonaangifte na Eloa van invloed zijn op de dagloonvaststelling. In 2010 start UWV met de omgekeerde intake bij uitkeringsaanvragen. De voor de dagloonvaststelling benodigde loongegevens uit de polis-administratie zullen dan voorafgaand aan de dagloonvaststelling aan de verzekerde ter controle worden voorgelegd. Indien de aanvrager aannemelijk maakt, dat een gegeven onjuist is, zal het juiste gegeven worden gebruikt voor de dagloonvaststelling.

9

Hoe zien de bewindslieden de verhouding tussen de grote investering t.b.v. de invoering van ELOA en twijfels over het nut van de invoering?

Zoals in de inleiding is aangegeven is het belang van Eloa vooral gelegen bij de burger. De burger gaat de voordelen plukken van deze ontwikkeling, omdat hij er bij voorbeeld van uit kan gaan dat zijn eenmaal toegekende uitkering niet meer wijzigt. Ook kan de burger erop vertrouwen dat eenmaal in de polisadministratie opgenomen gegevens niet meer wijzigen, ongeacht het moment, dat de burger die gegevens raadpleegt. De investering die dit van het bedrijfsleven vergt (€ 8,6 miljoen) is aanvaardbaar, zeker in het licht van de structurele administratieve lastenverlichting (€ 16,9 miljoen) die met deze operatie wordt bereikt.

10

Wat is het nut van ELOA met betrekking tot de voortdurende noodzaak van aanvullende uitvraag?

Door de invoering van Eloa wordt de uitvraag van loongegevens bij inhoudingsplichtigen in nagenoeg alle gevallen voorkomen. Slechts in uitzonderingssituaties, waarin een werknemer kan aantonen dat de door de inhoudingsplichtige aangeleverde en in de polisadministratie opgenomen gegevens onjuist zijn, kan als ultimatum remedium ervoor gekozen worden om uitvraag bij de werkgever te doen.

11

Wat is de reactie van de bewindslieden op de stelling van de SWO's dat verdere optimalisatie van de polisadministratie niet gevonden zal worden in de voorliggende ELOA-oplossing?

De invoering van de Eloa leidt tot meer stabiliteit en eenduidigheid van de gegevens in de polisadministratie. Hierdoor neemt de bruikbaarheid toe. Voor een adequate dagloonvaststelling zijn stabiele gegevens nodig. Dat wil zeggen gegevens die na een eerste dagloonvaststelling niet voortdurend wijziging ondergaan.

Met de Eloa-maatregel wordt deze stabiliteit bereikt, doordat herstel van gegevens niet meer terugwerken, maar worden opgenomen in de eerstvolgende loonaangifte. Daarnaast speelt dat op dit moment nog sprake is van verschillende grondslagen, afhankelijk of de inhoudingsplichtige correcties terugboekt naar het betreffende tijdvak, dan wel opneemt in het lopende tijdvak. Met de Eloa wordt een en dezelfde grondslag gebruikt voor de dagloonvaststelling. Hierdoor worden de gegevens in de polisadministratie ook eenduidig.

12

Kan uiteengezet worden waarom de zogenaamde «nuloptie» niet bespreekbaar was, en waarom deze tijdens de bijeenkomst van 14 februari niet gemotiveerd werd of mocht worden?

In de zogenaamde «nuloptie» blijft een zeer groot aantal correctieberichten naast de oorspronkelijke aangifte en overige aangiften per tijdvak in stand. De consequentie van de «nuloptie» is dat de polisadministratie uit deze verschillende aangiften per tijdvak en de correctieberichten het totale loon van dat tijdvak dient af te leiden. Dit is een zeer complexe aangelegenheid.

Naast de grote complexiteit wordt in deze optie niet voldaan aan het principe van de eenduidige aangifte door de werkgever:

- De polisadministratie neemt een deel van de verantwoordelijkheid van de werkgever voor het doen van loonaangifte over.

- Bij het uitoefenen van toezicht door de Belastingdienst ontstaat in deze optie een onduidelijker situatie dan nu. Bij het ontbreken van de aansluiting tussen de loon-over administratie en de polisadministratie is de oorzaak (fout bij werkgever, fout bij polis of bij beide) niet meer of zeer lastig traceerbaar.
- Voor de werknemer zijn de gegevens in de polisadministratie niet langer herkenbaar, niet transparant en moeilijk controleerbaar. Ook is niet langer duidelijk bij wie hij met vragen terecht moet, bij de werkgever of bij het UWV.

In Kamerstukken II 2007/08 26 448, nr. 364 is een reactie op de nuloptie opgenomen.

13

Zien de bewindslieden ook het gevaar van een afname in de juistheid van gegevens in de polisadministratie door het afschaffen van correctieberichten?

Ook onder de Eloa blijven correcties mogelijk, zij het dat deze worden verwerkt in de eerst volgende loonaangifte. De invoering van de Eloa systematiek richt zich niet op de juistheid van de gegevens in de polisadministratie maar op het verbeteren van de bruikbaarheid van die gegevens door het vergroten van de stabiliteit en eenduidigheid.

14

Zien de bewindslieden ook de noodzaak van het toestaan van correcties?

Zie hiervoor het antwoord op vraag 5 van het CDA.

15

Wat is de reactie van de bewindslieden op de stelling van de marktpartijen dat er bij het uitgebrachte advies geheel voorbij wordt gegaan aan de mening van marktpartijen en werkgevers?

Zie hiervoor het antwoord op de vraag 5 van het CDA en vraag 12 van de VVD.

16

Delen de bewindslieden de mening van de medewerker van het UWV dat met de informatie van nu, er destijds een andere beslissing zou zijn gemaakt? Zo ja, waarom wordt het besluit dan niet teruggedraaid, zo nee, waarom niet?

Hiervoor verwijzen wij naar de inleiding.